

Pojasnilo k predlogu za ciljno usmerjeno revizijo uredbe o splošnih skupinskih izjemah

Namen tega obvestila je pojasniti cilj in področje uporabe predloga za revizijo [uredbe o splošnih skupinskih izjemah](#)¹ na podlagi rezultatov celovite ocene politike državne pomoči, tj. [preverjanja ustreznosti](#)², ter uskladiti uredbo z revizijami nekaterih smernic o državni pomoči³. To obvestilo spremlja javno posvetovanje o tem predlogu uredbe o splošnih skupinskih izjemah. Ta revizija sledi reviziji uredbe o splošnih skupinskih izjemah, sprejeti 23. julija 2021.

Javno financiranje, ki izpolnjuje pogoje za državno pomoč, kot je opredeljena v členu 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), je treba običajno priglasiti Komisiji in ga odobriti, preden se začne izvajati. Na podlagi načel, na katerih temeljijo pravila EU o državni pomoči, je mogoče zagotavljati, da javna poraba ne povzroča nelojalne konkurence med podjetji, ki poslujejo na notranjem trgu EU. Natančneje, ta načela pomagajo zagotoviti, da javna sredstva ne nadomeščajo zasebnih naložb, da so namenjena splošnim ciljem politike in ne presegajo zneskov, ki so potrebni za doseganje teh ciljev. Države članice niso dolžne Komisiji priglasiti državne pomoči, če se za slednjo uporabljajo pravila *de minimis* oziroma ta pomoč izpolnjuje vsa relevantna merila iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

Namen sprememb, ki so predmet tega javnega posvetovanja, je spremeniti uredbo o splošnih skupinskih izjemah na ciljno usmerjen način, ki zagotavlja, da uredba ustrezno dopolnjuje zadevne smernice o državni pomoči, katerih revizija poteka vzporedno, ter zagotoviti, da pravila ustrezajo tržnemu in tehnološkemu razvoju ter novim prednostnim nalogam Komisije, zlasti evropskemu zelenemu dogovoru ter industrijski in digitalni strategiji. Z nadaljnjo poenostavitvijo in pojasnitvijo teh pravil bo sprememba izboljšala pravno varnost in državam članicam olajšala izvajanje ukrepov pomoči, s čimer se bosta spodbujala zeleni in digitalni prehod, hkrati pa čim bolj omejila morebitna izkrivljanja konkurence.

Natančneje, predlaga se revizija uredbe o splošnih skupinskih izjemah, da bi se državam članicam olajšalo izvajanje ukrepov državne pomoči brez predhodne priglasitve na naslednjih področjih:

- regionalna pomoč;
- pomoč za financiranje tveganja;
- pomoč za raziskave, razvoj in inovacije;
- pomoč za varstvo okolja in energijo.

Ta pobuda se v veliki meri opira na dokaze in podatke, ki so bili zbrani v okviru preverjanja ustreznosti pravil o državni pomoči, ki ga je opravila Komisija, v kombinaciji z izkušnjami Komisije na trgu in njenimi izkušnjami, pridobljenimi iz prakse. Glede na to, da gre za

---

¹ Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187, 26.6.2014), kot je bila nazadnje spremenjena. Opozoriti je treba, da poteka ciljno usmerjena revizija uredbe o splošnih skupinskih izjemah, katere namen je olajšati medsebojno delovanje pravil o državni pomoči in nekaterih pravil o financiranju EU ter ki naj bi bila končana v drugi polovici julija 2021.

² Objavljeno 30. oktobra 2020; glej: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/2044-Posodobitev-sveznja-pravil-o-drzavni-pomoci-iz leta-2012-zelezniske-smernice-in-kratkoročno-zavarovanje-izvoznih-kreditov-preverjanje-ustreznosti_sl.

³ Smernice o pomoči za energijo in varstvo okolja, smernice o regionalni pomoči, okvir za raziskave, razvoj in inovacije ter smernice o financiranju tveganja.

spremljevalni ukrep k revizijam smernic o državni pomoči na zadevnih področjih, ločena ocena učinka za to pobudo ni bila potrebna.

1. Regionalna pomoč

Po sprejetju smernic o regionalni pomoči, ki se uporabljajo od leta 2022, je treba uskladiti oddelek o regionalni pomoči iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah, da se preprečijo neskladja med obema sklopoma pravil. Poleg tega je uvedeno kratko pojasnilo, da se iz stroškov, upravičenih do regionalne pomoči, izključijo stroški amortizacije, ki izhajajo iz uporabe nekaterih sredstev v obdobju, ko se uporabljajo za raziskovalni, razvojni in inovacijski projekt, saj to niso naložbeni stroški v smislu regionalne pomoči. Spremembe so bile uvedene tudi v oddelku o pomoči za mala in srednja podjetja (MSP), saj je opredelitev začetne naložbe enaka kot za regionalno pomoč ter da se odpravi obstoječa razlika med oddelkom o pomoči za MSP in oddelkom o regionalni pomoči, kar zadeva upravičene stroške.

Ta predlog spremembe uredbe o splošnih skupinskih izjemah vključuje zlasti naslednje spremembe:

- uskladitev sektorskega področja uporabe regionalne pomoči (izključitev lignita, vključitev sintetičnih vlaken in ladjedelništva, izključitev podpore za širokopasovno in raziskovalno infrastrukturo v oddelku o regionalni pomoči, pojasnitev opredelitve prometnega in energetskega sektorja);
- razširitev možnosti dodeljevanja pomoči za tekoče poslovanje, da se prepreči ali zmanjša upadanje števila prebivalcev, kar je bilo doslej mogoče le za zelo redko poseljena območja, tudi na redko poseljena območja v skladu s stališčem, sprejetim v smernicah o regionalni pomoči;
- rahla prilagoditev pragov za prigrasitev regionalne pomoči ob upoštevanju vseh različnih intenzivnosti, da se pojasni, kaj ti pragovi so, ter da se upoštevajo tudi višji pragovi za MSP, ki izvajajo projekt pod 50 milijoni EUR, da se prepreči, da bi bila ta podjetja kaznovana zaradi pristopa prilagojenega zneska pomoči, ki velja za večje projekte;
- izključitev stroškov regionalne pomoči za zgradbe, zemljišča in opremo, če in dokler so podprti v skladu s pravili iz uredbe o splošnih skupinskih izjemah glede pomoči za raziskovalne, razvojne in inovacijske projekte;
- uskladitev besedila oddelka o MSP z oddelkom o regionalni pomoči.

2. Pomoč za financiranje tveganja

Rezultati preverjanja ustreznosti so potrdili, da so pravila o državni pomoči za financiranje tveganja, ki so se začela izvajati leta 2014, na splošno dobro delovala in prispevala k odpravi nedelovanja trga, ki je MSP v EU preprečevalo privabljanje financiranja, potrebnega za njihovo rast in uspešnost, in to brez neupravičenega izkrivljanja konkurence. Hkrati bi bilo treba uvesti nekatere spremembe, da bi se olajšala razlaga in izvajanje teh pravil. Pri reviziji pravil se upošteva tudi evropski zeleni dogovor in industrijska strategija (na primer z vključitvijo „bonusa“ za okoljsko pomoč in pomoči v obliki prenosa pravic intelektualne lastnine za inovativna novoustanovljena podjetja).

Revizija smernic o financiranju tveganja se je že začela in izvedeno je bilo javno posvetovanje, da bi se zbrala mnenja deležnikov in držav članic. Ker so smernice o

financiranju tveganja pravna podlaga za odobritev shem pomoči za financiranje tveganja, ki presegajo uredbo o splošnih skupinskih izjemah, sta oba sklopa pravil med seboj tesno povezana in je treba zagotoviti skladnost med njima. To je glavni razlog za predlagane spremembe oddelka uredbe o splošnih skupinskih izjemah glede pomoči za dostop MSP do financiranja in s tem povezanih opredelitev pojmov v poglavju I uredbe o splošnih skupinskih izjemah.

Vse predlagane spremembe izhajajo iz dokazov, zbranih med preverjanjem primernosti. Predlagane spremembe določb o financiranju tveganja v uredbi o splošnih skupinskih izjemah so v skladu s trenutno revizijo smernic o financiranju tveganja. Najpomembnejše spremembe so naslednje:

- prestrukturiranje sedanjega člena 21 z razdelitvijo na dva člena: enega o pomoči za financiranje tveganja prek finančnih posrednikov, drugega pa o financiranju tveganja v obliki davčnih spodbud za fizične osebe, ki vlagajo v upravičena podjetja. Novi člen 21 je bil prestrukturiran, da bi se bolje izpostavila triplastna struktura pomoči za financiranje tveganja: od vlagateljev, za upravičence, prek finančnih posrednikov;
- sprememba merila za upravičenost, ki podjetjem omogoča, da prejemajo pomoč za financiranje tveganja od „sedem let po njihovi prvi komercialni prodaji“ do „deset let po registraciji, v primeru inovativnih podjetij pa sedem let po prvi komercialni prodaji“;
  - sprememba „10 let po registraciji“ je namenjena poenostavitvi uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah, ker je registracija podjetja določena, prvo komercialno prodajo pa je mogoče različno razlagati (za upravičena MSP, za katera ne velja obveznost registracije, se desetletno obdobje upravičenosti začne takrat, ko MSP bodisi začne svojo gospodarsko dejavnost bodisi postane davčni zavezanec zaradi svoje gospodarske dejavnosti);
  - možnost, da države članice še naprej uporabljajo sedanje merilo „sedem let po njihovi prvi komercialni prodaji“ za inovativna podjetja, je odziv na povratne informacije, prejete med javnim posvetovanjem o smernicah o financiranju tveganja, da bi lahko imela takšna podjetja v sektorju biotehnologije, zdravstvenega varstva in mikroelektronike naložbene cikle več kot 10 let. Inovativna podjetja so že opredeljena v uredbi o splošnih skupinskih izjemah;
- pojasnitev „razširitve poslovanja“, za katero mora naložba presežati 50 % letnega prometa MSP, da bi bilo to MSP upravičeno do pomoči za financiranje tveganja: člen 21 se zdaj sklicuje na „novo gospodarsko dejavnost“ namesto na bolj tehnične „nove proizvodne ali geografske trge“. Poleg tega predlog vključuje zeleni bonus (naložbe morajo preseči le 30 % namesto 50 % letnega prometa MSP) za naložbe za izboljšanje okoljske uspešnosti v skladu z uredbo o taksonomiji.
- pojasnitev, da je treba za izračun največje naložbe za financiranje tveganja, ki prejme pomoč, na upravičenca upoštevati neporavnani znesek ob dodelitvi. To omogoča vračilo naložbe za financiranje tveganja in prejemanje nadaljnjih naložb, če je upravičenec še vedno upravičen;
- znižanje minimalnih pragov za zasebno udeležbo pri naložbah za financiranje tveganja za območja, ki prejemajo pomoč, v skladu s členom 107(3)(a) PDEU. Ta prilagoditev

upošteva razlike pri dostopu do nebančnega financiranja, vključno s financiranjem tveganja, med državami članicami in znotraj njih, pri čemer se upošteva, da je zasebna udeležba nujen pogoj za pomoč za financiranje tveganja, saj to zagotavlja privabljanje, preudarno oceno tveganja in finančni skrbni pregled;

- razširitev področja uporabe člena 24 o pomoči za stroške poizvedb, da se odkrijejo upravičena podjetja zaradi vključitve stroškov za naložbene raziskave v upravičenih podjetjih ter da se obravnavajo izzivi v sektorju tveganega kapitala in zmanjša asimetričnost informacij, ki vpliva na taka podjetja;
- razširitev področja uporabe člena 22 o pomoči za novoustanovljena podjetja, da se vključi pomoč v obliki prenosa pravic intelektualne lastnine z raziskovalne organizacije, v kateri so osnovne pravice intelektualne lastnine nastale, na mala in inovativna podjetja, ki morajo na trg uvesti nov proizvod ali storitev;
- pojasnitev v opredelitvah pojmov, da se lahko za doseganje zahtevanega prispevka vlagateljev k ukrepom za financiranje tveganja upoštevajo le subjekti v zasebni lasti in da se javni ali delno javni subjekti, kot so nacionalne spodbujevalne banke in institucije ali mednarodne finančne institucije, za ta namen ne morejo upoštevati;
- vključitev prejemnikov sredstev Evropskega sveta za inovacije (EIC) ali njegovega pečata odličnosti v opredelitev inovativnih podjetij (kar na primer omogoča podvojitev pomoči za novoustanovljena podjetja ali zgoraj omenjeno pomoč za prenos pravic intelektualne lastnine).

3. Pomoč za raziskave, razvoj in inovacije

Uredba o splošnih skupinskih izjemah dopolnjuje določbe okvira za državno pomoč za raziskave, razvoj in inovacije. Določa pogoje glede združljivosti, na podlagi katerih lahko države članice izvajajo ukrepe državne pomoči brez predhodne priglasitve Komisiji. Kot je bilo napovedano v sklopu revizije okvira za državno pomoč za raziskave, razvoj in inovacije, bo Komisija pri izvajanju sedanje ciljno usmerjene revizije uredbe o splošnih skupinskih izjemah vključila ciljno usmerjeno spremembo določb uredbe, ki se nanašajo na raziskave, razvoj in inovacije, v skladu s tem, kar je bilo predlagano za okvir, da se zagotovi skladnost pravil o državni pomoči za raziskave, razvoj in inovacije.

Za obravnavo navedenega revidirani deli uredbe o splošnih skupinskih izjemah, ki se nanašajo na raziskave, razvoj in inovacije, vsebujejo predvsem naslednje ciljno usmerjene izboljšave:

- pojasnitev nekaterih konceptov in opredelitev pojmov: prvič, predlaga se pojasnitev, da se „vozlišča digitalnih inovacij“, vključno s tistimi v okviru programa za digitalno Evropo, lahko štejejo za inovacijske grozde, kakor so opredeljeni v uredbi o splošnih skupinskih izjemah. Drugič, spremeniti je treba opredelitev industrijskih raziskav in dejavnosti eksperimentalnega razvoja, da se pojasni, da so vključene raziskovalne in razvojne dejavnosti na področju digitalnih tehnologij/rešitev. Tretjič, predlaga se pojasnitev, da inovacijske dejavnosti MSP vključujejo uvajanje digitalnih rešitev (kot je podpora storitvam, ki jih zagotavljajo raziskovalne infrastrukture, preskusne in eksperimentalne infrastrukture, inovacijski grozdi ali zasebni digitalni strokovnjaki);
- uvedba nove opredelitve pojma in meril za združljivost, ki omogočajo podporo preskusnim in eksperimentalnim infrastrukturam, ki jih industrija uporablja predvsem

za raziskovalne in razvojne dejavnosti, kot sta razvoj in preskušanje novih tehnologij, ter ki bi lahko tudi spodbujale naložbe v raziskave, razvoj in inovacije, ki olajšujejo dvojni prehod. Tovrstne infrastrukture so včasih znane tudi kot „tehnološke infrastrukture“;

- poenostavitev pogojev za pomoč za raziskovalne in razvojne projekte v skladu s členom 25 uredbe o splošnih skupinskih izjemah, zlasti s predlogom za dodatne možnosti za uporabo poenostavljenega obračunavanja stroškov za izračun posrednih stroškov raziskovalnih in razvojnih projektov.

4. Pomoč za varstvo okolja in energijo

V skladu s cilji zelenega dogovora se predlaga razširitev področja uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah, in sicer tako, da se razširi sklop ukrepov, izvzetih iz obveznosti predhodne priglasitve, in povišajo pragovi za priglasitev ukrepov na področju podnebja, energije in varstva okolja, kadar koli je to objektivno upravičeno. Predlagana razširitev odraža prakso izvrševanja Komisije, upošteva tehnološki razvoj in razvoj trga ter omejuje izkrivljanja trga in konkurence, zlasti pri novejših in večjih ukrepih. Glavne predlagane spremembe, ki so usklajene z osnutkom revidiranih smernic o pomoči za podnebje, energijo in varstvo okolja, so naslednje:

Pomoč za varstvo okolja

- predlog povečuje možnosti držav članic, da podpirajo naložbe za zmanjšanje emisij CO₂, in sicer z vključitvijo posebnih določb, v skladu s katerimi se pomoč za naložbe v zajemanje in uporabo ali shranjevanje ogljika šteje za združljivo in je izvzeta iz obveznosti priglasitve;
- uvedba nove posebne kategorije izjem za pomoč za naložbe v čista ali brezemisijska vozila. Poleg tega predlog dopolnjuje določbe o pomoči za naložbe v polnilno in oskrbovalno infrastrukturo, ki so bile nedavno uvedene v okviru ciljno usmerjene revizije uredbe o splošnih skupinskih izjemah, ki spremlja večletni finančni okvir za obdobje 2021–2027, in sicer z (i) razširitvijo področja uporabe pomoči za naložbe v oskrbovalno infrastrukturo na tiste, ki dobavljajo nizkoogljični vodik, ter (ii) vključitvijo pomoči za polnilno in oskrbovalno infrastrukturo, ki ni javno dostopna;
- uvedba „zelenega bonusa“ za pomoč za izboljšanje energijske učinkovitosti stavb, da bi se spodbujali ambiciozni projekti prenove stavb. Bonus bi se uporabljal, kadar bi izboljšanje energijske učinkovitosti privedlo do znatnega zmanjšanja potrebe po primarni energiji;
- razširitev področja uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah, da bi zajemala pomoč za naložbe v obnovo naravnih habitatov in ekosistemov, varstvo in obnovo biotske raznovrstnosti ter izvajanje sonaravnih rešitev za prilagajanje podnebnim spremembam in njihovo blažitev;
- razširitev področja uporabe obstoječih določb o pomoči za recikliranje in ponovno uporabo odpadkov, in sicer tako, da bi zajemale tudi pomoč za druge naložbe, katerih cilj je povečati učinkovito rabo virov ali prispevati k prehodu na krožno gospodarstvo;

- zagotovitev skupinske izjeme za sheme pomoči v obliki znižanja davkov v korist energetske intenzivnih dejavnosti v skladu z direktivo o obdavčitvi energije, če te sheme od upravičencev zahtevajo, da izpolnjujejo pogoje, ki zagotavljajo povečanje energetske učinkovitosti in naložb v projekte, katerih rezultat je znatno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov upravičenca. Sheme, ki ne izpolnjujejo teh pogojev, ne bodo predmet skupinske izjeme, vendar se lahko prijavijo in ocenijo v skladu s Smernicami o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo, ki se trenutno revidirajo. Komisija zlasti prosi za pripombe o uvedbi teh pogojev v okviru predlagane uredbe o splošnih skupinskih izjemah.
- uvedba nove kategorije izjeme za pomoč v obliki znižanj okoljskih davkov ali dajatev, potrebnih za nekatere sektorje, ki zahtevajo veliko virov;
- dodatna prožnost s predvidevanjem večje intenzivnosti pomoči, zlasti kadar je pomoč dodeljena v okviru konkurenčnega postopka zbiranja ponudb;

Pomoč za spodbujanje energije iz obnovljivih virov

- povišanje pragov za prijavitev ob upoštevanju znižanja stroškov dovršenih tehnologij in njihovega vključevanja na trg;
- da bi se upoštevala večja vloga shranjevanja pri vključevanju energije iz obnovljivih virov v elektroenergetski sistem in zagotovila skladnost z osnutkom smernic o pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo, se predlaga razširitev izjem za pomoč za naložbe in tekoče poslovanje na področju energije iz obnovljivih virov, da bi zajemale projekte shranjevanja, ki so neposredno povezani z novimi ali obstoječimi obrati za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov;
- da bi se olajšale naložbe v zeleni vodik, bo predlagana sprememba zajemala pomoč za naložbe v projekte zelenega vodika. Pomoč za tekoče poslovanje manjših obratov za spodbujanje zelenega vodika bo prav tako izvzeta iz obveznosti prijavitve;
- vključitev v skladu s prenovljeno direktivo o energiji iz obnovljivih virov določbe o pomoči za tekoče poslovanje za projekte energetskih skupnosti, ki uporabljajo obnovljive vire, pri čemer bodo projekti s proizvodno zmogljivostjo z inštalirano močjo pod 1 MW izvzeti iz konkurenčnega postopka zbiranja ponudb;

Pomoč za sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja ter energetske infrastrukturo

- da bi se obstoječa pravila o pomoči za sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja ter energetske infrastrukturo prilagodila ciljem zelenega dogovora, predlagana sprememba uredbe o splošnih skupinskih izjemah pojasnjuje obstoječa pravila in jih usklajuje s cilji zelenega dogovora, kot je to storjeno v naložbenem načrtu za trajnostno Evropo⁴, priloženem sporočilu o zelenem dogovoru;
- poleg tega pomoči za naložbe v sisteme daljinskega ogrevanja, ki temeljijo na fosilnih gorivih, v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah ni mogoče šteti za

⁴ Sporočilo Komisije: Naložbeni načrt za trajnostno Evropo – Naložbeni načrt za evropski zeleni dogovor (COM(2020) 21 final).

upravičeno. Za pomoč za naložbe v proizvodnjo daljinskega ogrevanja z zemeljskim plinom ter naložbe ali nadgradnje distribucijskih omrežij so uvedeni posebni zaščitni ukrepi, kot je „skladnost s podnebnimi cilji“, da bi se preprečila vezanost in zagotovila konkurenca v skladu s cilji zelenega dogovora;

- kar zadeva naložbe v energetska infrastrukturo, je pomoč dovoljena za energetska infrastrukturo za nove vire energije, zlasti vodikovo infrastrukturo. Pomoč je dovoljena tudi za naložbe, ki se ne nahajajo na „območjih, ki prejemajo pomoč“. Poleg tega je treba prilagoditi pomoč za naložbe v energetska infrastrukturo za zemeljski plin, da bi se upoštevali cilji zelenega dogovora in potrebna skladnost s podnebnimi cilji.